

OBSAH

1. Úvod	9
2. Právní principy v dějinách kontinentálního práva	13
2.1 Principy soukromého práva	14
2.1.1 <i>Regulae iuris</i>	14
2.1.2 Obecné zásady právní v novověku	17
2.1.3 Esser a obecné zásady právní v soudcovském dotváření práva	21
2.1.4 Místo právních principů v zákoněm pozitivismu	23
2.2 Principy konstitucionalismu	26
2.2.1 Konec 18. století	27
2.2.2 Do druhé světové války	32
2.2.3 Po druhé světové válce	35
2.3 Přírozené právo	39
2.3.1 Přírozené zákony Thomase Hobbesa	39
2.3.2 Coingova reakce na druhou světovou válku	42
2.3.3 Hartův minimální obsah přírozeného práva	45
2.3.4 Fullerovo procesní přírozené právo	46
2.3.5 Llompart a dějinnost právních principů	47
2.4 Dworkin v kontinentálním kontextu	49
2.4.1 Nástin Dworkinovy teorie	50
2.4.2 Dworkin a hermeneutika	52
2.4.3 Dworkin a Alexy	57
2.5 Shrnutí	60
3. Právní principy v soudobém středoevropském právu	65
3.1 Právní principy ve veřejném právu – Alexyho <i>Teorie základních práv</i> ..	66
3.1.1 Základní rysy Alexyho teorie	67
3.1.2 Závěry	71
3.2 Právní principy v soukromém právu – Bydlinského <i>Systém a principy soukromého práva</i>	73
3.2.1 Vnější a vnitřní systém práva	73
3.2.2 Fundamentální právní zásady	75

3.2.3	Principy a podprincipy	77
3.2.4	Závěry	79
3.3	Právní principy v teorii práva – pojem, funkce a prameny právních principů	81
3.3.1	Proč principy?	81
3.3.2	Odkud principy?	90
3.3.3	Pojem právního principu	97
4.	Právní principy a systém práva	107
4.1	Lze pomocí právních principů vystihnout obsah právního řádu?	107
4.1.1	Redukce právního řádu na jeho principy	107
4.1.2	Možnosti využití takové redukce	110
4.1.3	Metodologie	113
4.2	Systém práva a principy soukromého a veřejného práva	115
4.2.1	O systému práva obecně	115
4.2.2	Soukromé a veřejné právo a jejich principy	118
4.3	Členění práva na právní odvětví	122
4.4	Česká právní odvětví ve zlomovém období	125
4.4.1	Odvětví soukromého práva	126
4.4.2	Odvětví veřejného práva	130
5.	Odvětvové principy současného českého práva	141
5.1	Občanské právo hmotné jako základ soukromého práva	143
5.1.1	Hlavní odvětvové principy	143
5.1.2	Obecná část	145
5.1.3	Věcná práva	152
5.1.4	Závazkové právo smluvní	156
5.1.5	Závazkové právo deliktní	159
5.1.6	Dědické právo	162
5.1.7	Práva k nehmotným statkům – ochrana osobnosti	164
5.1.8	Práva k nehmotným statkům – duševní vlastnictví	165
5.2	Ke zvláštním soukromoprávním odvětvím	166
5.2.1	Obchodní právo	167
5.2.2	Pracovní právo	172
5.2.3	Rodinné právo	177
5.3	Ústavní právo jako rámec veřejného práva	181
5.3.1	Ústavní principy v systému veřejného práva	181
5.3.2	Principy demokratického, liberálního a sociálního právního a ústavního státu	182
5.3.3	Demokratický stát	183
5.3.4	Liberální stát	189

5.3.5 Sociální stát	199
5.3.6 Právní stát	201
5.3.7 Ústavní stát	206
5.3.8 Principy státnosti	209
5.4 Ke správnímu právu a příbuzným odvětvím	215
5.4.1 Obecné principy správního práva	215
5.4.2 Principy dobré správy	218
5.4.3 Systematika správního práva	221
5.4.4 Obecná část správního práva	222
5.4.5 Zvláštní část správního práva	224
5.4.6 Finanční právo	225
5.4.7 Právo sociálního zabezpečení	229
5.4.8 Právo životního prostředí	231
5.5 K ostatním veřejnoprávním odvětvím	234
5.5.1 Civilní právo procesní	234
5.5.2 Trestní právo procesní	242
5.5.3 Trestní právo hmotné	247
6. Nejobecnější právní principy	253
7. Závěrečná úvaha: Právní principy a tvorba práva	261
8. Použitá literatura	267